

Měsíčník Rekodifikace & praxe: Otázky - odpovědi

eFocus

Časopis Rekodifikace & praxe přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy vztahující se k rekodifikační problematice. Z posledního listopadového čísla pro vás vybíráme:

Mohu podle nového občanského zákoníku změnit všeobecné obchodní podmínky, které jsou součástí smluv se zákazníky u služeb poskytovaných po internetu?

Na dotaz odpovídá: **Mgr. Zdeněk Kučera, Ph.D.**, advokát Baker & McKenzie, vyučující na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a Fakultě informačních technologií ČVUT

Za určitých podmínek ano. Předně je možné se zákazníkem ukončit existující právní vztah a uzavřít zcela novou smlouvu. To je samozřejmě v případě velkého množství zákazníků nepraktické, proto občanský zákoník umožňuje, aby v určitých případech byly všeobecné obchodní podmínky změněny prostým oznámením druhé straně. Podmínkou ovšem je, že ta musí mít možnost tuto změnu odmítnout a právní vztah ukončit. Nejde tedy o jednostrannou změnu, ale jak občanský zákoník uvádí, o změnu přiměřenou.

Přiměřenou změnu všeobecných obchodních podmínek nelze uplatnit vždy, ale pouze u smluv uzavíraných v běžném obchodním styku s větším množstvím osob, u nichž dochází k dlouhodobému opětovnému plnění stejného druhu. Typicky tedy půjde o smlouvy uzavírané s cílem dlouhodobého zajištění služeb, například o smlouvy spočívající v poskytování bankovních služeb či dlouhodobých služeb přenosu informací podle zák. č. [480/2004](#) Sb., o některých službách informační společnosti. Klíčové je opakování plnění v rámci jednoho právního vztahu. Není přitom rozhodné, zdali má druhá strana možnost jednostranně vypovědět smlouvu o poskytování těchto služeb, byť bez jakékoli výpovědní lhůty. V praxi se někdy setkáváme se službami poskytovanými tak, že právní vztah mezi stranami trvá, pokud je zaplacen poplatek za užívání služby na další období (může jít např. o poskytování cloudového řešení nebo placeného přístupu na webovou stránku s hudbou). Přestože okamžikem uzavření smlouvy nedojde automaticky k dohodě stran o dlouhodobém opětovném plnění (to nastane až zaplacením poplatku za službu na další časové období), mám za to, že i v těchto případech by se dalo uvažovat o možnosti aplikace ustanovení o přiměřené změně všeobecných obchodních podmínek, jelikož služba může svým charakterem odpovídat dlouhodobému opětovnému plnění.

Přiměřenou změnu všeobecných obchodních podmínek lze použít pouze tehdy, když již při uzavření smlouvy mezi stranami vyplývá z povahy závazku rozumná potřeba změny těchto podmínek. Zčásti je sice rozumná potřeba dána samotnou dlouhodobostí vztahu mezi stranami, ale ta pro naplnění podmínek zákona patrně nepostačuje. Důvody pro potřebu změn obchodních podmínek tak většinou budou spočívat v legislativních, technologických, cenových či organizačních změnách. Přestože zákon nevyžaduje, aby důvody změny byly s druhou stranou komunikovány, nebo aby byly alespoň obecně součástí smluvního ujednání, je vhodné, aby byly alespoň rámcově ve všeobecných obchodních podmínkách uvedeny.

Občanský zákoník rovněž nepožaduje, aby byly při sjednávání smluvního vztahu vymezeny změny, ke kterým bude ve všeobecných obchodních podmínkách docházet. Přesto však lze doporučit, aby již v původní smluvní dokumentaci byl rozsah předpokládaných změn vymezen alespoň rámcově. Pokud k takovému výslovnému vymezení změn nedojde, zákon neumožňuje změnu všeobecných obchodních podmínek v rozsahu okolností, které již při uzavření smlouvy strana odkazující na obchodní podmínky musela předpokládat. Absence vymezení změn by způsobila, že by nebylo ani možné učinit změny vyvolané změnou osobních nebo majetkových poměrů stranou odkazující na všeobecné obchodní podmínky.

Aby vůbec mohlo ke změně všeobecných obchodních podmínek dojít, je zapotřebí, aby byla s možností provedení změny druhá strana seznámena. Občanský zákoník vyžaduje, aby ve smlouvě (lze tak učinit ve všeobecných podmínkách, které jsou její součástí) bylo ujednáno, jak se změna druhé straně oznámí, a také to, že pokud změny v nových všeobecných obchodních podmínkách druhá strana nepřijme, má možnost je odmítnout a smluvní závazek vypovědět ve výpovědní lhůtě, která je dostatečná pro obstarání jiného dodavatele služby. Druhé straně přitom musí být umožněno učinit výpověď způsobem, který ji nebude nijak zatěžovat (např. e-mailem), jinak by celé ujednání mohlo být považováno za neplatné. Není samozřejmě vyloučeno, aby – pokud by to neodporovalo jiným zákonným ustanovením – si strany již od začátku sjednaly, že pokud druhá strana nové všeobecné obchodní podmínky odmítne, setrvá v právním vztahu v režimu původních všeobecných obchodních podmínek.

Změna všeobecných obchodních podmínek může být oznámena druhé straně jak prostřednictvím e-mailu, tak v rámci elektronické platformy sloužící pro komunikaci mezi stranami. Byť občanský zákoník nevyžaduje, aby oznámení změny všeobecných obchodních podmínek bylo doprovázeno jejich textem, a postačí, že je druhé straně umožněno se se změnou seznámit (např. odkazem na webovou stránku, kde je změna zveřejněna), u smluv uzavíraných se spotřebiteli za použití elektronických prostředků lze doporučit, aby oznámení o změně bylo doprovázeno jejich textovou podobou (např. ve formátu pdf). Nelze totiž vyloučit, že se budoucí soudní praxe přikloní k názoru, že u spotřebitelských smluv je při změně všeobecných obchodních podmínek možné analogicky aplikovat § 1827 odst. 2 obč. zák., podle kterého při uzavírání spotřebitelských smluv za použití elektronických prostředků musí být spotřebitelům poskytnuto znění všeobecných obchodních podmínek v textové podobě. Textová podoba je přitom podle § 1819 obč. zák. zachována, jsou-li údaje poskytnuty takovým způsobem, že je lze uchovat a opakovaně zobrazovat, tedy např. ve formátu pdf. Poskytnutí pouhého odkazu ve formě hyperlinku je v tomto případě nedostatečné, což ostatně dovodil Soudní dvůr Evropské unie ve věci C 49/11 *Content Services Ltd v. Bundesarbeitskammer* ze dne 3. února 2011.

Časopis *Rekodifikace & praxe* přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy vztahující se k rekodifikační problematice. Na webových stránkách [časopisu](#) lze najít všechny otázky, které byly v rámci časopisu zodpovězeny vybraným týmem předních odborníků na dané oblasti práva. Máte-li tedy i vy konkrétní dotaz, zašlete jej na e-mailovou adresu rekodifikace-dotazy@wolterskluwer.cz.

Časopis *Rekodifikace & praxe* může objednat >>> [zde](#).
nakladatelství Wolters Kluwer

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotační recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv – Zaměstnávání cizinců v České republice](#)